

Бары дойдулар пролетарийдара, холбохун!

Х А Ъ Ы А У

№ 28 (6945).

3 实验结果

Сир түбүгүн заподотелдөөгө толуктаган саясатташтыгына күүстөрүгө киргизилген уратына, Бу ишине ханнаа уунууну бизирээр? Сокуон, — киши автордартан бизирдестерин академик А. А. Никитин тыштан эттэххэ, — Сирге сымаинаахылар реформаларын суолугар фиништингэ буолбатах киридулусханаа саясатташтыга өбөөт.

ЫАННЫК ФЕРМАЛАРЫГАР

(Олушну 27 күнүзгү туртуган)

Бастакы колонкада — күнүзгү валовой ыам, икенинчи — госуларствога туттарылар үтү күнүзгү билини, үчүнчү — ол туелууга (центнеринан), төрдүсү — ынах ахсыттан төбө үтү ылымдыгыта (килограмманан), бешинчи — үтү табаарынаа (быры-мырынаан).

Карл Маркс	15,1	12,6	12,9	3,3	81,4
Субуруускый	21	17	21,5	5,1	93,8
Хатылы	9,6	8,3	9,8	5,3	94,7
Болтоно	11,4	8,7	11,7	4,9	92,9
Эрлик Эрстини	38,2	29,3	30,2	5	78,7
Хоптодо	15,2	7,9	10,8	7,1	73
Хидар	5,6	6,7	4,9	3,5	83,9
Хайахсыт	5,9	6,8	4,8	3,5	77,9
Чалыр	11,5	7,9	9,7	5	84,3
«Чурачы»	30,2	24,9	25,3	6,8	76,4
Сылаат	12,4	8,4	10,5	6,5	76,6
Низанат	8,5	7,7	7,2	6,5	76,4
Арылаах	5,5	6,1	4,9	10,3	81,8
Туйа	3,8	2,7	2,7	5,5	68,4
«Мындаааны»	33,6	23,9	27,2	6,9	79,4
Болугур	18,9	14,2	15,5	7,7	82
Соломев	13,2	7,7	10,7	6	77,2
Хайах	1,5	2	1	7,8	66,6
«Мугудай»	11,7	9,8	10,8	5,1	81,1
Маралайы	4,5	5,3	4,3	3,2	82,2
Толей	7,2	4,5	6,5	8	80,5
«Ваксы»	14,9	10,1	11,9	9,7	75,8
Чыптыра	7,2	5,3	5,5	9,4	72,2
Толон	7,9	4,8	6,4	10	79,2
Оройуон үрүзүн	164,4	127,6	139,8	5,6	80,5
1989 с.	133	—	120	4,8	86

Ааспыт нэдиэлэ ичиннэди нэдиэлэтөөр күнүзгү валовой ыам 17,9 центнеринан, үтү госуларствога туттары 6,9 центнеринан үрдөтө.

Ол ээрэри, үтү аны эбэттинге баар кыахтары мугу тутуу саларанан тахса турар. Холбоор, сага төрүөхкө ыамыктынан үтү нуорманы таһынан ийердин чакчылары беллар. Билигин ийеритэ күнүз 3-түү ит үтү ийердиллэхтээх буолларына, бу ордуу «Чурачы» совхозна тутуһуллубат.

Ийиктинэн, үтү хаачыстыбаныгар үлэ суох. Кыстык кыдырыгар үтү 42 эр бырыһыана бастаан сүөртөөрүнэн туттарылыбытын санатар тодоостох. Үтү сыта ааспыт нэдиэлэтээр 0,043 бырыһыан таһнары түстэ. Итилер түмүктөрүгэр хаһайыстыбалар нэдиэлэ устата 3,6 центнер үтү сүтүрдилэр.

Ынах ивассабай төрөөһүнэ саааланна. Бу кинниги дааныйынан сохоттар 1167 ныйрайдан илэр. Оттон сага төрүөхкө сыһан быйыл да мөлөх буолла. Үгүс от-делениелер тута сөрөөн мистэ таһаарынар, сүөдүлэри саамыктыр түбүккэ сыдыбаллар. Баар да телитинтары итинит хойутаата. Ол түмүгэр сага төрүөх анал көрүүтө суох, мөлөх усулуу-булада ыамыксыттарга сыһаарыллар. Билигин та баар сага төрүөхтөн сыччак 427-тэ эр анал көрөөчүлөргө туттарылына. Көстөрүн курдук, быйылгы төрүөхү энци, реппонка итинге сунал дыһаллар эрбэттэллэр.

Түмүктээн эттэхкэ, кыстык бири эпинэттээх кэмэ — ынах маассабайдык төрөөһүнэ — саааланна. Ону фермалар күнүзгэ ахсаабат болдомтодо тутталлара уонна төрөөһүнү баар итти ыйылыбыт бытаарылары туоратыма специалистар быһаччы кытталлара, күнүзгэ хонтуроолуулара наада буолла.

Р. СОФРОНОВА,
ОАПХ диспетчер,
зоотехник.

Мария Устинова Данилова бастаан колхоз саааттан, кэли совхозка итти сүөһүнү төлөтүүгө үгүс сыратын биэрбитэ. Итин «Бочуот Знага» орденнаан нагараадалаахта. Билигин Кылааннаахха бочуоттаах сыһааланна олоор, былырын мөлөх туруктаах боороскулары тутан атахтарыгар туруорбута.

Үлэ ветерана — хомой тыл уран тарбах мастара. Уус-уран самодельносто байта өйүтүн хоһоон айаан кыттар, оууруоттан ыгыыр чаппараары снэдрэйдик тиген олоор. Быйыл Кылааны 45 сылыгар анал агитзаларынан ытыллар уус-уран самодельносто «Бага сааа» дикан байта айыт хоһоонунан кыттар үрдүк сыһааланна.

СНИМОВКА: М. У. Данилова.

В. Баранкова фотота.

ЭБЭРДЭЛИИБИТ!

Ташталлаах арабытын, эбэтин, аймакты тын, үлэ ветеранын АРТЕМБЕВ Павел Сидорович 60 сааһын туолбутунан истигини менсийи эбэрдэлиит. Күндү кыһытыгар, баара-суога сааһын орото буолбутун санаан турарым, чэгиин доруобуяны, барыбыт үөрүүтүгэр, дылулар кырдыары билбэккэ өс-тө уунуук дьоллохтук олоруугар баарабыт.

Одолоро, сиэннэрэ, кийинтэрэ, күтүөттэрэ.

Күндү кэрэммин, ийэбин, эбэбин, аймакты ЛЬВОВА Вера Николаевна 55 сааһа туолбутунан уонна Дьахталлар аан дьахталары күннэрин истигин эбэрдэлиит. Мэлдьи доруобай буоларгар, кырдыар дикан билбэккэ билигин үрдэ сыдыаргар баарабыт.

Кэргэнэ, одолоро, сиэннэрэ, кийинтэ, күтүөтэ.

Тантымыр кысып, балтыбын МАКАРОВА Дарил Николаевна 35 сааһа туоларынан ыраах Кирензияттан эбэрдэлиит. Киниэхэ чэгиин доруобуяны, үлэтигэр ситиһиннэри, уһун дьоллоох ологу, мэлдьи үөрүү-көтүү көтөлөнөрүгэр баарабыт.

Абата, Сатабалдиентар дьээ кэргэн.

Н. Н. Тарская бириинигэр

Саха АССР Министрдарын Советын 1989 сыл ахсынны 21 күнүзгү уурааһынан Саха сиригэр кенүл тустууну көбүлөбит Николай Николаевич Тарский аатынан сый ахсын ытыллар республиканскай күрэхтэһилэри ыһыт көтүлүмүнэ. Онуо Саха тустууну таптааччыларга улахан кэрэхсээр түһүлгө көбүрө, токус сый тохтоон баран, быйыл хаттаан тэлэттиһин.

Н. Н. Тарская бириинигэр зональнай күрэхтэһи ыаллы Алексеевскай оройуон Уус-Таататыгар буолан ааста. Онуо 12 хаманда кыттыбытыттан Уус-Алдан бөдөстөрө бастаатылар. Олохтоохтор инос, мэнэ-хаһаастар үгүс буоллур. Мэҥэлэртэн 3 очко-нан хаалан, биһиги төрдүс буоллубут.

Бириинилээн бөдөстөрүн көрдөхкө, 48 кг уонна 52 кг ыйааһынаахтарга спорт мастардар Семен Федоров (Хатылы) уонна Александр Голосов (Халтодо) инос мистэлэнилэр. Семен Александр Стрелковскай дикан эбэрдэгэр Советскай Союз чемпионо буолбут Уус-Алдан бөдөһүгэр сабарытарда. Оттон Александр «Вастыт ситиһиннээх ветеран» дикан аналлаах бирииннээн бэлэтиннэ, 68 кг «Агротехснаб» рабочайа Афанасий Борисов инос, 74 кг ово спортнай оскулатын ааспыт сылаары выпускнига, билигин рабочаа спорт мастарыгар кандидат Петр Никифоров инос буоллур. 100 кг уонна ыйааһынаахтарга Хайахсыт орто оскулатын физик учуутала Егор Мартынов төрдүс буолла.

Күрэхтэһи түмүгүн кыайылаах тахсытытар аны сайын бэс ыйыгар буолар Н. Н. Тарская аатынан республиканскай турнирга кыттар быраабы ыһаллар. Сүүрбө финиһтан 9-һа, билигин атын сирдэргэ үлэтигэр, олоор да буоллаллар, Чурачы иччэттара буоллаллар көрөсбиллээх.

В. КАРПОВ.

СЫДАН нэһилиэгэ «Коммунизм кыһата» колхоз 1936 сыл бос кыһын 1 күнүзгү туртуган 236 дууһалаага, 83 хаһаайыстыбалара, 149 ынах сүөһүлэа, 81 ыһагылаага, 144 гектар ыһаа сирдэа.

Колхоз доно эбэрдэнэ-эмэһин, олохуунуруулуун 1941 сыл бос кыһын 23 күтүгэр көнө илүүрдээх Нэтиэ саймынаа тодорууһуттара. Бары сүөрдэа көтөбүлүбүт үөрбүт-көпүт көрүһүнээхтэа. Колхоз бырабылыаньаан председателэ Михаил Андреевич Макаров бодурухай хара баггааһы оро аныһына-аныһына тигиһи көлөа. Хайаа эр сүөм түспүт көрүһүнээх.

Додоттоор, фашистскай Германия сэрэһин саба түстэ. Биһиги армияны ыһааһылааһытын тодо көтө, хас да күдөт-тарбытын буомбалаата. Баггаа оройуон кинигэр, сэрдама бырааһынаыһын тохтоон турар, эбэт киниттан долутуулаах митиг буолла. Окогйдөөх өстөөхкө аба-саа тыла өтөлүһэ. Уонунан аарыллар эр бэртэа сэрпигэ ыһаалларыгар тыһаһылар, — дикт М. А. Макаров дьону-сэрэһини көбүлүүчү көрүһүнээхтэ.

Дээ, Мэхээлэ Ондоройдүү, ыһааһы сураһы итиннэрдик. Сэрин дикан өлүү-сүтүү буолаага дик, ыһааһытын саллааһа хомууар буолаахтара, — диктэ бири ыһаа кырдыаа.

Мугубут дьон Ийэ дойдуну көмүскээһи барыбыт ыһаа баа буоларын итиник ойдоһууар укусан тарбастылар. Ол ыһаа сураһы ити кыһа Санта-

рат, Чалэчи, Хатынаах, Кэстэгэй сайылаахтар ыаллара истигиттэа.

Нэтиэ саймын — бус эр. Саамай түргэттээгинэ нэдиэлэа бириде «Социализм суола». «Кыһа» хаһааттар тийэаһиттэр. Эдэр учуутал Степан Кузьмич Макаров саймын ыһаа мунһаан «Кыһа» хаһаат соһуһаары ааста. Онуо фашисттар Молдавия, Прибалтика, Украина сорох өртүлэрин оккупациялааһыта.

ра ахтыһына, дойдага байыаһыа бэлэһынаа бирииниллэбтэ аһаһына. Онуо фашистар хаһааһыдаах сэрэһини ыһааллара, биһиги кырдыаһыах дьаһаланы көмүскүүбүт чуолһааһыта. Түмүгэр өссө тэрэһиннээхтик, таһаарылаахтык үлэтигэр нэдиэлэтин түмүкүлээх буолууну ойдоон тарбастылар.

Сэрэи бастаан сылыгар «Коммунизм кыһата» колхозтан ыһааһылааһыт Платонов Егор Алексеевич, Иван Петрович, Гавриил Васильевич, Гавриил Семенович, Петр Егорович, Прохор Афанасьевич Макаровтар Москва таһаар, Хотугулуу-Ардааһы фронтка эдэр олохторун тодук уурбуттара. Арай кинилэри ыһаа биригэ ыһааһылааһыт Васильев Гавриил Гаврилович 1 Белов генерал навалерийскай чаһыа буоһууа баала сыдыан иносит буола дойдуттар сороһуун аһаһылааһыта.

Нэтиэ сылыгар бу кол-

хозтан Ийэ дойдуну көмүскээһигэр бэрт элбэх кини ыһааһылааһыта. Олор истигэр бырабылыаньаа председателэ М. А. Макаров эмнэ баара. Кинни кытта төһөгэ инос-би Степан уонна Егор Ильич, Алексей Николаевич, инос-би Егор уонна Андрей Петрович, Петр Васильевич, Михаил Петрович 1. Николай Николаевич уонна Степан Кузьмич — бары Макаровтар, Николай Калининич, Семен Федорович, Григорий Семен-

Улуу Кыайыы 45 сылын көрсө

БИИР КОЛХОЗ БУОЙУН ДЬОНО

нович Платоновтар, Петр Егорович, Егор Егорович уонна Иван Васильевич Трофимовтар, инос-би Иван уонна Степан Данилович Никитиннар, Дикторий Ефремович Ногович, ыһааһылааһыттар, Кинилэртэн Д. Е. Ногович, Е. Е. Трофимов ыһааһы уонна иносит буолан дойдуттарыгар кэлбиттэа. И. В. Трофимов иносит кыһаһысаа сулуоспалааһыта, Г. С. Платонов Забайкальскай ыһааһыа уокурукка сыдыаһыта, Оттон уратылар Ленинградскай, Украинскай, Белорусскай фронттарга өлүү-тиһин дикан тутуун этэриннэ-хаһаарынан билэн көрсүүнү сэрэһиллэттэа.

Оттон 1943 сыллаахха Гавриил Никоненкович, Семен Васильевич, Николай Егорович, Афанасий Акимович, Никоненков Кузьмич Макаровтар, Иван Васильевич Семенов, 1944 сыллаахха Егор Акимович Макаров, Михаил Степанович Трофимов ыһааһылааһыттар.

Учуутал С. И. Макаров Орловскай-Курскай тодогө кыһаһаах кыһыһы көмүскэр өстөөх минаттыттан инос атаһын сүтүрүт, М. П. Макаров 1 ардааһы фронтка номандир быһыһынан сэрэһиллэн, М. С. Трофимов Прибалтикаа босхолоһон, Г. И. Макаров Верлиин штурмалаһын дойдуттарыгар аһаһылааһыттар. Итин таһынан «Коммунизм кыһата» колхозтан 9 инос үлэ фронттар сыдыаһыттар. Кинилэр билигин бары суохтар.

Сидын өстөөхтөтөн Ийэ дойдуну көмүскээһигэр бири кыһаһы колхозтан 43 инос кыһыһыны ыһааһыттан 17-тэ кыһыһыа хонугуттар охтубута. 17 буойун ыһааһыаа, чапчакитин бэлэһиан уонна үлэ фронттар сыдыаһыт 9 инос дойдуттары булбуттара. Эһааһа тутуу кэмтэр инос бары олох үһүгэр сыдыаһыттар. Сылыһыт С. В. Макаров элбэх оро аһаа,

билигин бочуоттаах сыһааланна олоор. Болуутуһуу М. С. Трофимов пенсияа тахсар дикер элбэх тутууну ыһааһыта, Учуутал А. А. Макаров «Саха сирин үүнэһинлэа» дикан темааа биологическай наука иносидатын ученай степенни ыһааһыта. Кининэн СГУ коллектива инос туттар. Оттон С. К. Макаров РСФСР уонна Саха АССР оскулатын үтүөлээх учуутала, оройуон бочуоттаах гражданин буолбута.

Билигин хотугу Сылаһаа сэрэи ветераннарыттан Егор Акимович, Семен Васильевич, Никоненков Кузьмич, Николай Егорович Макаровтар, Михаил Степанович, Инос Васильевич Трофимовтар бааллар.

Ара дойдуну көмүскүүр Улуу сэрэи ветераннара өлөр нөлүһүн кырдыаһтар үтүө үгэстэрин ыһааһылааһыттар, үлэтигэр, үлэтигэр таһаарылар, уларыта тутуу активнай байыастара буолалларыгар баараллар.

И. МАКАРОВ, педагогическай үлэ уонна сэрэи ветерана.

Редактор П. Н. ПОПОВ.
НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 а/я. ТЕЛЕФОНЫ: редактор—21-332, редакция—21-265, общий—21-565.

«САГА ОЛОХ» [«НОВАЯ ЖИЗНЬ»]—орган Чурапчинского района КПСС и районного Совета народных депутатов. Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам. Индекс газеты 54967. Объем—1 усл. печ. лист. Тираж—4315. Чурапчинская районная типография Госкомиздата ВАСРР, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 а/я.